

DE PROCEDUREGIDS

DE PROCEDUREGIDS

Stappenplan voor civiele,
strafrechtelijke en
bestuursrechtelijke geschillen

Frederic EGGERMONT
Saskia KERKHOF

De proceduregids. Stappenplan voor civiele, strafrechtelijke en bestuursrechtelijke geschillen
Frederic Eggermont en Saskia Kerkhofs

© 2011 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

ISBN 978-94-000-0197-8
D/2011/7849/44
NUR 163 / 820

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

VOORWOORD

Aan de rechtsfaculteiten wordt de rechterlijke organisatie altijd in detail bestudeerd. In de rechtspraktijk is deze theoretische kennis echter volstrekt onvoldoende. Vandaar is het van belang dat de student of de beginnende rechtspracticus een instrument ter beschikking heeft dat hem begeleidt in de eerste stappen van de juridische procedure.

Het juridisch verwerkingsproces is onderverdeeld in vier stappen:

1. de selectie en afbakening van de zoekopdracht;
2. de opzoeking van nuttige en pertinente bronnen van het recht;
3. de analyse van de opgezochte bronnen;
4. de verwerking van de rechtsbronnen.

Dit praktische handboek – dat het resultaat is van jaren ondervinding in de rechtsmethodologie aan de rechtsfaculteit van de Vrije Universiteit Brussel – richt zich in de eerste plaats op de procedurele fase die volgt op de laatste stap van het juridisch verwerkingsproces. De auteurs hebben dan ook de intentie om op een zeer praktische manier de beginnende jurist een stappenplan aan te bieden voor het inzetten van gerechtelijke procedures. Het is niet de bedoeling om een zoveelste procedureel werk te schrijven, maar om heel praktische vragen te belichten, o.a.: Hoe weet een jurist voor welk rechtscollege hij het geschil dient te brengen? Hoe kan worden gedagvaard? Hoe wordt een verzoekschrift in hoger beroep opgesteld? Op welke manier kunnen rechtsmiddelen tegen een gerechtelijke uitspraak worden aangewend? Dit is nu net de meerwaarde van dit werk: op een bevattelijke manier de moeilijke procedurele theorie omzetten in praktische richtlijnen, zonder echter exhaustief te zijn.

De theorie wordt praktisch toegelicht aan de hand van heel veel praktijkvoorbeelden. Dit handboek kan dan ook worden gebruikt ter aanvulling van de cursussen gerechtelijk recht, strafprocesrecht, administratief en grondwettelijk recht om de theorie bevattelijker te maken. Bovendien worden bepaalde courante begrippen uitgelegd: wat is een gerechtsdeurwaardersexploot, wat is devolutive werking? etc.

Het werk is zo opgevat dat het kan worden gebruikt in het onderricht van de rechtsmethodologie aan universiteiten en hogescholen.

De voorbeelden zijn ook zo gekozen dat ze een inhoudelijke studie van het recht mogelijk maken, waardoor dit handboek niet alleen de methodologische kant van verschillende rechtstakken behandelt, maar ook ruimte laat om de bronnen en beginselen van die rechtstakken te belichten. Het doet dan ook perfect dienst als aanvulling op een cursus inleiding tot het recht. Niettemin kan ook eenieder die af en toe eens in contact komt met juridische procedures, er gebruik van maken.

Het boek hanteert het volgende schema: de procedure voor de vrederechter, de politierechtbank, de rechtbank van koophandel, de arbeidsrechtbank, de rechtbank van eerste aanleg, de arrondissementsrechtbank, het hof van assisen, de Raad van State, het Hof van Cassatie en het Grondwettelijk Hof. Bij de bespreking van elk rechtscollege worden de volgende vragen uitgewerkt:

- Waarom wordt de procedure voor dat rechtscollege ingesteld?
- Hoe verloopt de procedure voor dat rechtscollege?
- Kunnen rechtsmiddelen worden ingesteld tegen de uitspraken van dat rechtscollege?

Achteraan in het boek is een trefwoordenregister opgenomen, zodat de lezer op een zeer gerichte manier het werk kan gebruiken.

Wij wensen ten slotte prof. dr. Stefaan Smis, docent aan de rechtsfaculteit van de Vrije Universiteit Brussel, te bedanken voor zijn deskundige opmerkingen bij het opstellen van dit boek.

Brussel, 31 januari 2011

Saskia Kerkhofs

Advocaat aan de balie te Brussel

Vrijwillig wetenschappelijk medewerker aan de rechtsfaculteit van de Vrije Universiteit Brussel

Frederic Eggermont

Adjunct-auditeur in de Raad van State

Praktijkassistent aan de rechtsfaculteit van de Vrije Universiteit Brussel

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	v
1. De procedure voor de vrederechter	1
1.1. Waarom wordt de procedure voor de vrederechter gestart?	1
1.2. Hoe verloopt de procedure voor de vrederechter?	2
1.3. Kunnen rechtsmiddelen worden ingesteld tegen een vonnis van de vrederechter?	14
1.3.1. Verzet	14
1.3.2. Hoger beroep	17
1.3.2.1. Hoger beroep bij de burgerlijke rechtbank	18
1.3.2.2. Hoger beroep bij de rechtbank van koophandel	24
2. De procedure voor de politierechtbank	25
2.1. Waarom wordt de procedure voor de politierechtbank gestart?	25
2.2. Hoe verloopt de procedure voor de politierechtbank?	27
2.2.1. De procedure voor de politierechtbank in strafzaken	27
2.2.2. De procedure voor de politierechtbank in burgerlijke zaken	28
2.3. Kan hoger beroep of verzet worden ingesteld tegen een vonnis van de politierechtbank?	36
2.3.1. Verzet	37
2.3.1.1. Verzet in strafzaken	37
2.3.1.2. Verzet in burgerlijke zaken	37
2.3.2. Hoger beroep	38
2.3.2.1. Vonnis van de politierechtbank in strafzaken	38
2.3.2.2. Vonnis van de politierechtbank in burgerlijke zaken	39
3. De procedure voor de rechtbank van koophandel	49
3.1. Waarom wordt de procedure voor de rechtbank van koophandel gestart?	49
3.2. Hoe verloopt de procedure voor de rechtbank van koophandel?	50
3.3. Kunnen rechtsmiddelen worden ingesteld tegen een vonnis van de rechtbank van koophandel?	52
3.4. De procedure voor de voorzitter van de rechtbank van koophandel	55

4. De procedure voor de arbeidsrechtbank	57
4.1. Waarom wordt de procedure voor de arbeidsrechtbank gestart?	57
4.2. Hoe verloopt de procedure voor de arbeidsrechtbank?	58
4.3. Kan hoger beroep worden ingesteld tegen een vonnis van de arbeidsrechtbank?	61
4.4. De procedure voor de voorzitter van de arbeidsrechtbank	61
5. De procedure voor de rechtbank van eerste aanleg	65
5.1. De jeugdrechtbank	65
5.1.1. Waarom wordt de procedure voor de jeugdrechtbank gestart?	65
5.1.2. Hoe verloopt de procedure voor de jeugdrechtbank?	66
5.1.3. Kan hoger beroep worden ingesteld tegen een vonnis van de jeugdrechtbank?	70
5.2. De correctionele rechtbank	71
5.2.1. Waarom wordt de procedure voor de correctionele rechtbank gestart?	71
5.2.2. Hoe verloopt de procedure voor de correctionele rechtbank?	72
5.2.3. Kan hoger beroep worden ingesteld tegen een vonnis van de correctionele rechtbank?	79
5.3. De burgerlijke rechtbank	79
5.3.1. Waarom wordt de procedure voor de burgerlijke rechtbank gestart?	79
5.3.2. Hoe verloopt de procedure voor de burgerlijke rechtbank?	80
5.3.3. Kan hoger beroep worden ingesteld tegen een vonnis van de burgerlijke rechtbank?	80
5.3.4. Een gepersonaliseerde jurisdictie: de beslagrechter	85
5.4. De strafuitvoeringsrechtbank	85
5.4.1. Waarom wordt de procedure voor de strafuitvoerings- rechtbank gestart?	85
5.4.2. Hoe verloopt de procedure voor de strafuitvoerings- rechtbank?	86
5.4.3. Kan hoger beroep worden ingesteld tegen een vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank?	86
5.5. De procedure voor de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg	87
5.6. Het onderzoeksgerecht bij de rechtbank van eerste aanleg: de raadkamer	87
5.6.1. Regeling van de rechtspleging	87
5.6.2. Voorlopige hechtenis	97
6. De procedure voor de arrondissementsrechtbank	103
6.1. Waarom wordt de procedure voor de arrondissementsrechtbank gestart?	103

6.2.	Hoe verloopt de procedure voor de arrondissementsrechtbank?	104
6.3.	Kan hoger beroep of verzet worden ingesteld tegen een vonnis van de arrondissementsrechtbank?	106
7.	De procedure voor het hof van assisen.	107
7.1.	Waarom wordt de procedure voor het hof van assisen gestart?	107
7.2.	Hoe verloopt de procedure voor het hof van assisen?	109
7.2.1.	Verwijzing door de kamer van inbeschuldigingstelling	109
7.2.2.	Akte van beschuldiging	110
7.2.3.	Preliminare zitting.	110
7.2.4.	Samenstelling van de jury	111
7.2.5.	Behandeling ter terechtzitting.	111
7.2.6.	Burgerrechtelijke belangen.	113
7.3.	Kan hoger beroep of verzet worden ingesteld tegen een arrest van het hof van assisen?	115
7.3.1.	Hoger beroep	115
7.3.2.	Verzet.	115
8.	De procedure voor de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.	117
8.1.	Waarom wordt de procedure voor de Afdeling Bestuursrechtspraak gestart?	117
8.2.	Hoe verloopt de procedure voor de Afdeling Bestuursrechtspraak? ..	118
8.2.1.	Bestuursrechtspraak	118
8.2.1.1.	Beroep tot nietigverklaring	118
8.2.1.1.1.	Verzoekschrift	118
8.2.1.1.2.	Memorie van antwoord en administratief dossier	123
8.2.1.1.3.	Memorie van wederantwoord	132
8.2.1.1.4.	Verslag van de auditeur.	138
8.2.1.1.5.	Laatste memorie.	147
8.2.1.1.6.	De terechtzitting en het arrest.	148
8.2.1.1.7.	Tussenkomst.	149
8.2.1.2.	Beroep tot nietigverklaring en schorsing.	152
8.2.1.2.1.	Verzoekschrift	152
8.2.1.2.2.	Nota met opmerkingen.	160
8.2.1.2.3.	Verslag van de auditeur.	161
8.2.1.2.4.	De terechtzitting en het arrest.	161
8.2.1.2.5.	De procedure tot nietigverklaring nadat een schorsingsarrest werd gewezen.	167
8.2.1.3.	Beroep tot nietigverklaring en vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid.	167

8.2.1.3.1. Verzoekschrift	167
8.2.1.3.2. De terechtzitting en het arrest	169
8.2.1.4. Vordering tot schorsing en vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid tegelijkertijd instellen?	176
8.2.2. Cassatieberoepen	176
8.2.2.1. Verzoekschrift tot cassatie	176
8.2.2.2. De procedure van toelating	177
8.2.2.3. Memorie van antwoord en wederantwoord	178
8.2.2.4. Verslag van de auditeur	179
8.2.2.5. De terechtzitting en het arrest	179
8.3. Kan verzet of hoger beroep worden ingesteld tegen een arrest van de Raad van State?	185
8.3.1. Verzet	185
8.3.2. Hoger beroep	185
9. De procedure voor het Hof van Cassatie	187
9.1. Waarom een cassatieberoep instellen?	187
9.2. Hoe verloopt de procedure voor het Hof van Cassatie?	188
9.2.1. De rechtspleging in burgerlijke en sociale zaken	188
9.2.2. De rechtspleging in strafzaken	192
9.2.2.1. Strafuitvoeringsrechtbank	200
9.2.2.2. Kamer van inbeschuldigingstelling	202
9.2.2.2.1. Verwijzing naar het hof van assisen	202
9.2.2.2.2. Voorlopige hechtenis	202
9.2.2.3. Hof van assisen	203
9.2.3. De rechtspleging bij cassatieberoep tegen arresten van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State	204
10. De procedure voor het Grondwettelijk Hof	211
10.1. Waarom wordt de procedure voor het Grondwettelijk Hof gevoerd?	211
10.2. Hoe verloopt de procedure voor het Grondwettelijk Hof?	212
10.2.1. Beroep tot nietigverklaring	212
10.2.1.1. Verzoekschrift	212
10.2.1.2. Memorie	217
10.2.1.3. Memorie van antwoord	222
10.2.1.4. Memorie van wederantwoord	226
10.2.1.5. De terechtzitting en het arrest	232
10.2.2. Beroep tot vernietiging met schorsing	236
10.2.3. Prejudiciële vraag	237
<i>Trefwoordenregister</i>	239